

Quickscan Flora en fauna

Treebeek

Gemeente Brunssum

Quickscan Flora en fauna

Treebeek

Gemeente Brunssum

Datum:

21 oktober 2009

Projectgegevens:

NAT01-BVFZ0010-01A

CROONEN ADVISEURS

ruimtelijke vormgeving & ordening

Postbus 435 – 5240 AK Rosmalen

T (073) 523 39 00 – F (073) 523 39 99

E info@croonen.nl – I www.croonenadviseurs.nl

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Methode	1
1.2	Terreinbezoek	2
2	Gebiedskarakteristiek	3
2.1	Huidige situatie	3
3	Beschermde gebieden	5
4	Beschermde soorten	7
4.1	Grondgebonden zoogdieren	7
4.2	Eekhoorn	7
4.3	Vleermuizen	8
4.4	Vogels	9
4.5	Amfibieën	9
4.6	Reptielen	10
4.7	Planten	10
4.8	Beschermde soorten ongewervelden	10
5	Conclusies en aanbevelingen	13
5.1	Conclusies	13
5.2	Aanbevelingen	13
6	Bronnen	15

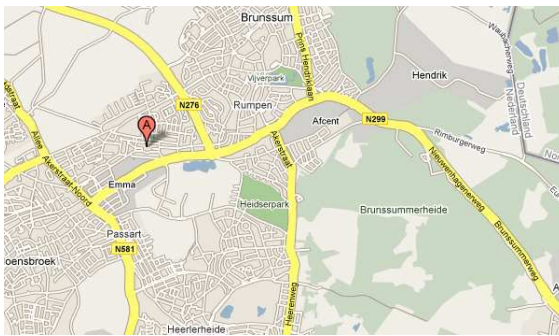
Bijlage:

Algemene informatie Flora- en faunawet

1 Inleiding

De gemeente Brunssum en woningcorporatie Wonen Zuid willen beiden het centrumgebied van Treebeek opwaarderen. Hiervoor is een stedenbouwkundig plan opgesteld. Hiervoor zal het overgrote deel van de huidige bebouwing in het plangebied worden gesloopt. Behoud en versterking van het huidige Treebeekplein en de verbinding met groengebieden is een belangrijk uitgangspunt binnen het stedenbouwkundig plan. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Hiertoe is een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) uitgevoerd.

In voorliggende rapportage zijn de resultaten van de quickscan beschreven. Het onderzoek bestaat uit een literatuuronderzoek en een veldverkenning. In onderstaande kaart is het onderzoeksgebied (rood) weergegeven.

Onderzoeksgebied huidige situatie (Bron: Google Maps, Croonen Adviseurs)

1.1 Methode

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een verkenning van bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

1.1.1 Literatuuronderzoek

Met het oog op het onderzoeksgebied en de omgeving zijn de volgende bronnen gebruikt:

- het via internet te raadplegen natuurloket (www.natuurloket.nl);
- provinciale gegevens met betrekking tot de EHS en vogels en planten van de Rode Lijst;
- landelijke en provinciale verspreidingsinformatie met betrekking tot planten, dagvlinders, vissen, amfibieën, reptielen, vogels en zoogdieren, met name uit verspreidingsatlassen;
- aanvullend ecologisch onderzoek buitenring parkstad voor het Nederlandse deel (Arcadis, april 2008);
- tracénota/MER-UVS buitenring parkstad Limburg deel B-1: onderbouwing – Noord (Provincie Limburg, Strafen NRW, Mei 2008).

Op basis van een eerste verkenning middels het natuurloket is geconstateerd dat in het km-hok waarin de locatie ligt (strikt) beschermde soorten zijn aangetroffen zoals planten, zoogdieren, dagvlinders en sprinkhanen. Het overgrote deel van de soortgroepen is echter slecht of zelfs geheel niet onderzocht waardoor het natuurloket beperkt inzicht biedt in mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels min of meer gedateerd is, blijkt dat in of nabij de locaties in het verleden diverse strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij niet bekend. Deze gegevens hebben veelal betrekking op atlasblokken (5 x 5 km). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het onderzoeksgebied.

De gegevens van de provincie Limburg geven een meer concreet en redelijk betrouwbaar beeld van het voorkomen van vogels en planten in de omgeving.

De website www.waarneming.nl is daarnaast eveneens geraadpleegd. Een groot aantal amateurs kunnen op deze website natuurwaarnemingen kwijt. De site wordt redelijk gecontroleerd middels peer-reviews. Soortwaarnemingen via deze bron zijn derhalve redelijk betrouwbaar maar kunnen moeilijk geverifieerd worden. Wel kan het een beeld geven van mogelijke soorten in de regio. Waarneming zijn, in tegenstelling tot atlassen, tot op de exacte locatie te herleiden.

1.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het onderzoeksgebied voor de verwachte soorten/soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is afgelegd op 1 juni 2009 bij 25°C en onbewolkt weer. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopen onderzoek). Daarnaast worden de aangetroffen belangwekkende soorten eveneens opgetekend.

2 Gebiedskarakteristiek

Het onderzoeksgebied ligt ten zuiden van de Schildstraat-Wijenweg. Aan de westzijde wordt het plangebied begrensd door de Uranusstraat, ten zuiden door de Spoorstraat van de gemeente en ten oosten door een lijn achter de gymzaal aan de Schilstraat en bijbehorende parkeerterrein aan de Zonnestraat. Het te ontwikkelen centrumgebied bevindt zich in de buurt van de kruising tussen de Koolweg en de Schilstraat, in het noordoosten van het plangebied.

2.1 Huidige situatie

Het plangebied bestaat met name uit lage flatgebouwen, omgeven door gemeentelijk plantsoen met laanbomen langs de wegen. Het hart van het plangebied vormt het Treebeekplein, een park bestaande uit grasveld met grote solitaire parkbomen zoals linde, plataan, ruwe berk, esdoorn omgeven door kleine groenstroken bestaande uit lage stuiken, laanbomen. Het gehele plangebied kan als zeer groen worden bestempeld. Opvallend zijn twee zeer oude (+/- 200 jaar) platanen met een omvang tot wel 4 m aan de noordwestrand van het Treebeekplein. Rechts hiervan ligt een braakliggend terrein begroeid met enkele ruigtekruiden.

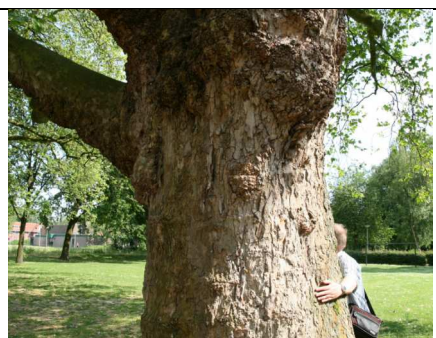
Park Treebeekplein

Flatgebouw Uranusstraat

Twee zeer oude Platanen

Perceel met ruigtekruiden

Casinogebouw Treebeekplein

3 Beschermde gebieden

Er is geen sprake van beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet ter plaatse of in de nabijheid van het plangebied. Het plangebied en het omliggende gebied maken geen deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur of de provinciale Groene Hoofdstructuur.

4 Beschermde soorten

De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime.
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime.
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd.

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en is derhalve geen ontheffing nodig. Deze soorten zijn in bij dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

Zie bijlage voor een uitgebreide beschrijving en toelichting op de Flora- en faunawet.

4.1 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

De volgende beschermde grondgebonden zoogdieren zijn uit de regio bekend: muizen, spitsmuizen, bunzing, eekhoorn, haas, konijn, mol, ree, vos, wezel, woelrat, steenmarter, das, hamster en eikelmuis.

Op basis van aanwezig habitat wordt verwacht dat de volgende soorten daadwerkelijk gebruik maken van het onderzoeksgebied: muizen, spitsmuizen, egel, mol, eekhoorn en steenmarter.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

4.2 Eekhoorn

Een eekhoorn maakt jaarlijks een nest voor het groot brengen van de jongen en aan het eind van de herfst wordt een vijftal winternesten gebouwd om de winter in door te brengen. Elk jaar worden de nesten op een andere plek gebouwd.

Alleen in de periode dat het nest gebruikt wordt voor de verzorging van de jongen is dat nest beschermd, de winternesten zijn alleen beschermd in de periode dat ze gebruikt worden voor de overwintering, omdat er elk jaar nieuwe nesten worden gemaakt. In het plangebied zijn bij het veldbezoek geen nesten van een eekhoorn aangetroffen.

Het plangebied is daarnaast geschikt als foerageergebied (jachtgebied). Foerageergebied is alleen beschermd als het van essentieel belang is voor een verblijfplaats. Dus bij het verdwijnen van het foerageergebied zou de verblijfplaats ook verdwijnen. In voorliggend geval is er echter genoeg foerageergebied in de omgeving over, waardoor eventuele verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied niet in het geding zijn.

Met de eekhoorns in het gebied kan dan ook relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de kraamperiode (circa maart tot en met mei) en de winterperiode indien concrete nesten aanwezig zijn.

4.3 Vleermuizen

Voorkomen en functie

Uit de regio zijn een aantal vleermuissoorten bekend zoals laatvlieger, rosse vleermuis, gewone baardvleermuis, watervleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Tot 100 km in de omtrek komen tevens de bosvleermuis, grijze grootoorvleermuis, franjestaart, vale vleermuis en ingekorven vleermuis voor.

Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen. Op het voorliggende planlocatie zijn enkele (voor vleermuizen geschikte) gaten, hopen of scheuren aangetroffen in oudere bomen aan het Treebeekplein. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering of op zolders. De flats in het onderzoeksgebied en het casinogebouw aan het Treebeekplein beschikken over spouwmuren met verluchttingsgaten, waar vleermuizen in en uit kunnen vliegen. Tevens zijn enkele bomen in het park geschikt als oriëntatiepunten bij het uitvliegen. De aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing kan dan ook niet worden uitgesloten. Het onderzoeksgebied is tevens geschikt als foerageergebied (jachtgebied) voor de uit de regio bekende soorten.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor het aantasten of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen (baltsplaatsen, kraamverblijven, zomer- en winterverblijven, belangrijke migratieroutes) is een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk.

Gezien de aard van de bebouwing en de ligging in het omgevende landschap is de aanwezigheid van minder algemene vleermuissoorten niet uit te sluiten. Er dient nader onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen in de te verwijderen bebouwing en beplanting te worden uitgevoerd.

Indien er geen vleermuizen in de bebouwing en/of beplanting worden geconstateerd, dan zijn er geen problemen met betrekking tot de Flora- en faunawet aan de orde. Worden er echter wel vleermuizen geconstateerd dan is een ontheffing noodzakelijk.

Conclusie

De ruimtelijke ingreep heeft naar verwachting consequenties voor de beschermde soorten. Er wordt geadviseerd om een nader onderzoek uit te voeren naar de aanwezigheid van vleermuizen. Indien uit dit aanvullende onderzoek blijkt dat geen belangwekkende soorten aanwezig zijn, dan zijn geen belemmeringen aan de orde. In andere gevallen dient mogelijk een ontheffing te worden aangevraagd.

Om het terrein geschikt te houden dan wel te maken voor vleermuizen is het wel belangrijk om het aanbrengen van **verlichting** zoveel mogelijk te beperken. Nagenoeg alle vleermuissoorten zijn gevoelig voor lichtverstoring. Lage armaturen met wit licht die naar beneden uitstralen vormen geen belemmering voor vleermuizen en zouden gebruikt kunnen worden.

4.4 Vogels

Voorkomen en functie

In het onderzoeksgebied worden verscheidene algemene soorten broedvogels van kleinschalig agrarisch landschap en stedelijk gebied verwacht. Inventarisatiegegevens van de provincie Limburg tonen aan dat in en rond het onderzoeksgebied de volgende vogels zijn aangetroffen: groene specht, matkop, braamsluiper, kleine karekiet, vuurgoudhaantje, blauwborst, zwarte kraai. Dit betreft allen oudere waarnemingen (circa 1996).

Effecten en ontheffing

Alle vogelsoorten in Nederland zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Met broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Er zijn een aantal vogelsoorten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en bij verwijdering van de broedplaats altijd ontheffing moet worden aangevraagd, dit betreft onder andere enkele uilen-, zwaluw-, roofvogel- en spechtensoorten, zie voor een uitgebreide beschrijving de bijlage. In het onderzoeksgebied zijn echter geen (potentiële) broedplaatsen aangetroffen.

4.5 Amfibieën

Voorkomen en functie

Uit de regio (met name de Brunsummerheide) zijn van de beschermde amfibieën de volgende soorten bekend: alpenwatersalamander, kamsalamander, vinpootsalamander, rugstreppad en poelkikker.

Voor het merendeel van de genoemde soorten ontbreekt in of in de omgeving van het onderzoeksgebied geschikt leefgebied. Algemene, licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) zoals de gewone pad, bruine kikker kunnen mogelijk in het park aan het Treebeekplein voorkomen. Bij het veldbezoek zijn echter geen van bovenstaande soorten aangetroffen.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde amfibieën van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

4.6 Reptielen

Voorkomen en functie

Uit de regio zijn van de beschermde reptielen alleen de levendbarende hagedis, de zandhagedis en de hazelworm bekend.

Effecten en ontheffing

In het onderzoeksgebied zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Op basis van aanwezig leefgebied worden geen beschermde soorten verwacht. Hieruit kan worden geconcludeerd dat een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet voor reptielen niet aan de orde is.

4.7 Planten

Voorkomen en functie

In het km-hok 194/327 waarin het plangebied voorkomt, komen blijkens natuurgegevens van de provincie Limburg de volgende soorten voor: Watermunt, Muizeoortje, Wilde reseda, Vingerhoedskruid, Koningskaars, ijzerhard, Glad parelzaad, Wegdistel, Egelantier, Echt bitterkruid, Grote kattenstaart, Tripmadam, Muurpeper, Slangekruid, Zeepkruid, Stijf havikskruid, Gewone pastinaak en Grote kaardenbol. Alleen de Grote Kaardenbol is een Flora- en faunawetsoort.

Effecten en ontheffing

In het onderzoeksgebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Op basis van aanwezig leefgebied worden geen beschermde soorten verwacht. Hieruit kan worden geconcludeerd dat een ontheffingsaanvraag van de Flora- en faunawet voor planten niet aan de orde is.

4.8 Beschermde soorten ongewervelden

Voorkomen en functie

Literatuuronderzoek heeft uitgewezen dat de volgende ongewervelden mogelijk in de regio van het onderzoeksgebied voorkomen: iepenpage, zuidelijke oeverlibel en noordse witsnuitlibel.

Op basis van aanwezig leefgebied worden deze soorten niet in het onderzoeksgebied verwacht. Tijdens het veldbezoek zijn geen mierenhopen aangetroffen. Andere beschermde soorten ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers) worden op grond van verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht. Tijdens het veldbezoek werd alleen de (algemene) distelvlinder waargenomen.

Effecten en ontheffing

Er worden geen effecten op beschermde soorten ongewervelden verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

Op basis van deze quickscan wordt geconstateerd dat het onderzoeksgebied een potentiële habitat biedt voor een aantal (algemene) beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en een veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels, vleermuizen en eekhoorns.

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is derhalve niet noodzakelijk.

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kapwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (circa maart tot en met juli) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Gezien de aard van de bebouwing en de ligging in het omgevende landschap is de aanwezigheid van minder algemene vleermuissoorten niet uit te sluiten. Er dient nader onderzoek naar de aanwezigheid van vleermuizen in de te verwijderen bebouwing en beplanting te worden uitgevoerd. Indien er geen vleermuizen in de bebouwing en/of beplanting worden geconstateerd, dan zijn er geen problemen met betrekking tot de Flora- en Faunawet aan de orde. Worden er echter wel vleermuizen geconstateerd dan is een ontheffing noodzakelijk.

Met de eekhoorns in het gebied kan relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de kraamperiode (circa maart tot en met mei) en de winterperiode indien concrete nesten aanwezig zijn.

5.2 Aanbevelingen

Voor concrete ruimtelijke ingrepen zoals het kappen van beplanting en andere ingrepen in de groenstructuur alsmede de sloop van bebouwing dient rekening te worden gehouden met de algemene zorgplicht.

Om het terrein geschikt te houden dan wel te maken voor vleermuizen is het wel belangrijk om het aanbrengen van **verlichting** zoveel mogelijk te voorkomen. Nagenoeg alle vleermuissoorten zijn gevoelig voor lichtverstoring. Lage armaturen met wit licht die naar beneden uitstralen vormen geen belemmering voor vleermuizen en zouden gebruikt kunnen worden.

Aanbevolen wordt de twee monumentale platanen te behouden. Zij vertegenwoordigen een zeer grote natuurhistorische waarde en leveren dan ook een grote bijdrage aan de natuur(historische) beleving van het park door haar medegebruikers.

6 Bronnen

Algemeen:

- www.natuurloket.nl
- www.waarneming.nl
- Natuurloket provincie Limburg

Zoogdieren:

- Limpens, H. et al., 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen
- Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren

Vogels:

- SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000
- Natuurgegevens Provincie Limburg

Amfibieën en reptielen:

- Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging en Nederlandse Vereniging voor herpetologie en terrariumkunde 'Lacerta', 1986
- Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun bedreiging

Insecten en ongewervelden:

- Tax, M.H., 1989. Atlas van de Nederlandse dagvlinders
- EIS, 2006. Waarnemingenverslag dagvlinders, nachtvlinders en libellen

Planten:

- Natuurgegevens Provincie Limburg

Bijlage

Flora- en faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. In deze wet is de bescherming van inheemse wilde planten en dieren geregeld en deze vormt daarmee de vervanging van een aantal eerdere wetten alsmede de implementatie op nationaal niveau van de soortbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Implementatie van de soortbescherming in bijvoorbeeld bestemmingsplannen is dus in principe niet meer nodig. In verband met de uitvoerbaarheid van ruimtelijke plannen dient echter wel rekening te worden gehouden met soortbescherming en dan met name de aanwezigheid van beschermde soorten in het onderzoeksgebied.

De Flora- en faunawet gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. In de wet is een aantal verbodsbepalingen opgenomen dat van belang is bij ruimtelijke ingrepen.

Voor beschermde planten op hun groeiplaats geldt het volgende verbod:

- Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse soort te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Voor beschermde dieren in hun natuurlijke leefomgeving geldt:

- Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Het is verboden dieren behorende tot een beschermde inheemse soort opzettelijk te verontrusten.
- Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Het is verboden eieren van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Voor ruimtelijke ingrepen is bij het overtreden van de bovenstaande bepalingen een ontheffing (ex artikel 75 Flora- en faunawet, Algemene Maatregel van Bestuur) nodig.

Ontheffing en Vrijstelling

Onder bepaalde voorwaarden is een algemene vrijstelling geregeld van de ontheffingsplicht van de Flora- en faunawet. Deze vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig gebruik en bestendig beheer en onderhoud en voor bepaalde (algemeen voorkomende) soorten.

Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling hangt af het de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Soorten van tabel 1: algemene soorten – lichtste beschermingsregime

Voor deze soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en is derhalve geen ontheffing nodig. Wel geldt ten aanzien van deze soorten de zorgplicht, die eveneens van de Flora- en faunawet uitgaat. Soorten die vallen onder de vrijstelling betreft onder andere algemene zoogdiersoorten, zoals algemene muizen en spitsmuizen, egel, konijn en mol, ree en vos; algemene amfibieënsoorten, waaronder de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander en plantensoorten als Grasklokje, Brede wespenorchis en Gewone dotterbloem.

Soorten van tabel 2: overige soorten – middelste beschermingsregime

Voor soorten van tabel 2 is bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, indien gewerkt wordt volgens een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode, dan dient ontheffing aangevraagd te worden, welke wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort' (lichte toets). Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 2 de algemene zorgplicht.

Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime

Voor soorten van tabel 3 geldt het zwaarste beschermingsregime en is bij ruimtelijke ontwikkelingen geen vrijstelling mogelijk van de ontheffingsplicht, ook niet met een gedragscode. Voor deze soorten dient een ontheffing aangevraagd te worden, welke aan drie criteria wordt getoetst (zware toets):

- er is sprake van een in of bij wet genoemd belang;
- er is geen alternatief;
- 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'.

Daarnaast geldt ook voor soorten van tabel 3 de algemene zorgplicht.

Tot dit beschermingsregime horen onder andere alle vleermuissoorten, de Das, verschillende amfibieënsoorten waaronder Rugstreeppad en Kamsalamander en vissoorten waaronder Grote modderkruiper

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 t/m 3; alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd.

Ten aanzien van vogels geldt, dat werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord verboden zijn.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Ontbreekt zo'n gedragscode, dan dient formeel een ontheffing te worden aangevraagd.

Voor broedvogels wordt echter geen ontheffing verleend waarbij als voorwaarde wordt gesteld dat broedvogels niet verstoord mogen worden tijdens het kwetsbare broedseizoen; dit mede in het kader van de algemene zorgplicht die ook voor vogels geldt.

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet. In het geval van beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht voor dieren betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, met zo min mogelijk lijden gepaard gaat.